

Kazatel: Josef Hurta**Písně:** 146,1-4v., 323, 195, 415**Čtení:** Iz 56, 1 – 12**Text:** L 19, 41 – 48

Když už byli blízko a ušel město, dal se nad ním do pláče a řekl: "Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím. Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklíčí a sevrou tě ze všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil." Když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo tam prodávali, a řekl jim: "Je psáno: 'Můj dům bude domem modlitby', ale vy jste z něho udělali doupě lupičů." Každý den učil v chrámě; velekněží však a zákoníci i přední mužové z lidu usilovali o to, aby jej zhabili, ale nevěděli, jak by to měli udělat, poněvadž všechen lid mu visel na rtech.

U Jeruzaléma na Olivové hoře stojí kostel, který nese název Dominus flevit. Česky „Pán zaplakal“. Je připomínkou události, o které jsme právě četli v evangeliu. Ježíš vchází do Jeruzaléma a když ušel město, dal se nad ním do pláče. To může někoho překvapit. Známe Ježíše, jak učí, káže, uzdravuje, činí zázraky, s celníky a hříšníky se raduje na hostinách, proměňuje vodu ve víno nebo jako tady je uprostřed radujícího se zástupu volajícího Hosana... A z ničeho nic najednou pláče! Ani některým církevním otcům se takový obraz Ježíše nelíbil a verš, vypovídající o Ježíšově pláči prostě vynechali. Protože chlapi přece nepláčou! Protože pláč se považuje za slabost. A Ježíš přece nemá žádné slabosti. Ježíš je hrdina! Ježíš je vítěz! Haleluja! Zástup, provázející Ježíše se raduje a volá: „Sláva na výsostech Bohu!“

A v tom se jejich Mistr a Pán z ničeho nic rozplakal. Ve chvíli, kdy spatřil Jeruzalém. Ne, není to tak, že by předtím nesdílel radost svých učedníků. Naopak. Před pohoršenými farizeji se jich naopak zastává, což farizeové nechápali. Jak se Ježíš může zastávat takových povrchních lidí, kteří někde na jeruzalémské periferii spontánně, ale podle farizeů hereticky a marně uctívají Ježíše jako Mesiáše. Pro uznávané náboženské autority je nepředstavitelné, že by nějaká parta momentálně nadšených Ježíšových fandů, její mávání palmovými ratolestmi a zpívání dvou veršů ze 118 žalmu stále dokola, mohlo být projevem legitimní zbožnosti. Chtějí, aby je Ježíš napomenul, ale on říká, že když oni budou mlčet, muselo by zpívat asi kamení. Ježíš má velké porozumění pro učedníky, kteří spontánně, radostně a hlasitě chválí Boha za všechny mocné činy, které viděli.

Ano, člověk podléhá nejrozličnějším emocím. I Ježíš se dovede v jedné chvíli radovat a vzápětí propukne v pláč. Možná se nám to k Ježíšovi nehodí. Pláč, smutek, deprese a podobné stavy se považují za slabost. A Ježíš přece nemůže mít žádné slabosti.

Ježíš ale měl slabosti! Měl slabost pro Jeruzalém, měl slabost pro celníky, nevěstky a vůbec pro všelijaké hříšníky, Ježíš má slabost pro nás všechny. A tuto slabost prozrazuje na Ježíše i jeho pláč. Kdybychom popřeli Ježíšův pláč, popřeli bychom Ježíše samotného. Popřeli bychom jeho lásku k nám. A Ježíš je přece ztělesněním lásky. Přece – jak cynicky by působila Ježíšova slova o zničení Jeruzaléma, kdyby jim nepředcházela zmínka o Ježíšově pláči! Ježíš nepředpovídá zkázu Jeruzaléma s očima stále rozzářenýma davovým Hosanna, které zástup kolem něho ještě provolává. Ani ty palmové ratolesti mu nezastřely realistický pohled na skutečnost, jak na tom Jeruzalém opravdu je. Ježíšův prorocký pohled není cynickým zvoláním, že tady v tom starém Jeruzalémě to stojí za houby a spěje to k zániku a budoucnost patří těm, kdo mávají ratolestmi a zpívají vesele Hosanna. Ne. Ježíš pláče nad starým dobrým Jeruzalémem, protože ho miluje. Je to jeho Jeruzalém. Neříká: „Kéž by toto město už bylo konečně srovnáno se zemí.“ Jó, to jeho učedníci, ti by to udělali hned. Vzpomeňte, jak v jedné samarské vesnici lidé Ježíše nepřijali, a už na ně chtěli učedníci přivolat oheň, už je posílali k čertu, už je odepsali. Ježíš je jiného ducha. On „nalomenou trtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí.“ A proto pláče nad Jeruzalémem.

Ježíšovo proroctví nebylo zbytečným strašením, bylo pravdivé. Ten starý dobrý Jeruzalém nakonec skutečně vzal za své. Někdo si řekne: Proč Ježíš neudělal nějaký zázrak, kterým by celé město zachránil před zkázou. Vždyť je to Bůh. On přece může cokoliv! On může zlu zabránit. On může udělat z kamenů chleby, ulehčit si trápení a sestoupit z kříže, může před římskou okupací zavírat oči a dělat, že žádná není, může sobě i lidem nasadit růžové brýle, a jen se radovat a tančit jako na potápějícím se Titaniku. Ale Ježíš nehledá ani nenabízí únik do nirvány. On vidí, jak to s Jeruzalémem skutečně vypadá a z Olivové hory duchovního nadšení jde tam, kde lidský hřích zabíjí. Kde hřích vede ke smrti. Kde lidé uprostřed sebe zabíjí Boha a nakonec i sami sebe. Kde se lidé stávají obětí vlastního hříchu, který je obklíčí a sevře ze všech stran. Tento nepřítel ničí lidstvo tak, že z toho, co je chránilo, nezůstane kámen na kameni. Protože nepoznali čas Božího navštívení.

Co to je „čas Božího navštívení“? Je to čas, kdy do našeho života vstupuje Bůh. Kdy Ježíš vstupuje do svého chrámu, kterým je, podle Písma, lidské srdce. Naše srdce je totiž v biblické řeči taková svatyně, kde uctíváme to, co je nám nejdražší. Je tedy místem, kde se má uctívat Bůh. Je to dům modlitby. Místo, kde pěstujeme vztah s Bohem. Ale když Ježíš vstoupí do této svatyně, co v ní nalezne? Čeho je lidské srdce plné? Jak to čteme v Písmu? „Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost.“ Není divu, že i Jeremiáš napíše: „Nejlstivější jest srdce nade všecko, a nejpřevrácenější. Kdo vyrozumí jemu?“ Čeho je tedy ve skutečnosti naše srdce svatyní? Které věci jsou nám skutečně svaté a nedotknutelné? Jak reagujeme, když se Bůh začne svým slovem dotýkat našich skrytých myšlenek, když začne odhalovat naše sklony jako chamtivost, nadutost, bezuzdnost, když odhalí náš závistivý pohled, nebo to, že nemáme daleko ke lsti, podvodu, krádeži... Není naše srdce takovým doupětem lupičů, kteří okrádají nás i Boha o pravou radost a pokoj? A když na to Bůh někdy poukáže, když se Bůh k nám v čase navštívení skloní, pak zaujmeme obranný postoj a řekneme: „Na to mi, prosím, nesahej! To je moje věc. Do toho ti, Bože, nic není. To je pro tebe tabu. To je nedotknutelné. Ty nemůžeš takto jednoduše přijít a zasahovat do mého života.“

Ale právě to Ježíš dělá. Přichází k nám a vyhání z nás všechny ty prodavače falešných iluzí. Ti chrámoví prodavači nabízeli: Kup si tady tu ovci nebo holuba pro chrámovou oběť, tím si koupíš i Pána Boha a ještě ti z toho zbude na obětní hostinu a budeš mít s Bohem pokoj. Navenek to vypadá, jako fungující náboženský provoz. Prodavač prodává oběti, je to pro církev, na dobrý účel, tak je to v pořádku. Ale v srdci možná myslí na svůj vlastní prospěch, na svůj zisk nebo prestiž. A věřící kupuje oběť pro Pána Boha, aby splnil svoji povinnost a měl zase chvíli v srdci pokoj. A tak to jde stále dokola. Náboženský provoz funguje, protože, když se na to jde manažersky, tak církev prostě musí prosperovat a pak je všechno v pořádku, tedy alespoň zdánlivě. Ale Ježíš vidí, že ten chrám uvnitř, ten vnitřní chrám, je doupětem lupičů. Ekonomicky prosperující ale duchovně vybrakovaný chrám. Kam se poděla modlitba? Kam se vytratila osobní niterná zbožnost? Kde působí evangelium v lidských životech opravdovou proměnu? Kam se ztratila v našich životech chvála a uctívání? Kde je v srdcích lidí vděčnost a radost? Kde jsou skuteční učedníci, následovníci a vyznavači Ježíše Krista?

Když Ježíš vstoupí do chrámu, tak je hned všechno vzhůru nohama. Ježíš převrací stoly směnárníků a prodavačů holubů a začne vyhánět všechno, co náš život duchovně zbídačuje. A poté začne Ježíš poctivě vyučovat lid cestě Boží a evangeliu.

Milí přátelé, Ježíšova láska je vždy opravdová. A to tak, že je lítostivá i nelítostná. Ježíš nad svou církví lítostivě pláče a zároveň nelítostně vyhání vše, co nás okrádá o pravý pokoj. Jistěže i my dokážeme nad církví plakat. I my kolikrát naříkáme, jak to dříve bylo lepší, a jak jsme dnes na tom špatně. Ale ten náš pláč je takový bezzubý, nikam nevedoucí a nic neřešící. Ježíšův pláč ale vyústí v rozhodnutí a činy. Ježíš se slitovává nad námi, ale je nelítostný k zaběhaným zlořádům, nelítostný k církevnímu sentimentu, a nemilosrdně vyhání z chrámu povrchnost, pokrytectví, zabedenost, sobectví, chamtivost a jiné zloděje pravé zbožnosti.

Evangelista Lukáš byl rozhodně veden Duchem svatým, když při psaní evangelia zmínil nejprve Ježíšovu radost, potom jeho pláč, a nakonec jeho hněv v chrámě. Spojil tak dohromady různé stránky Ježíšovy lásky k církvi do vzájemně se vysvětlující souvislosti. A my si jenom můžeme přát – kéž by to tu i nám Ježíš zpřevracel naruby. Aby nikdo, kdo vkročí do našeho sboru, nemusel nad ním zaplakat.

Modlitba: *Pane Ježíši, tvá láska má mnoho podob. Raduje se s radujícími a pláče s plačícími. A vždycky jde až do krajnosti, i kdyby to byla cesta kříže. Děkuje ti za ni. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty máš pochopení pro slabé, pro hledající a tápající. Slitováváš se nad bezradnými a zoufalými. Nemáš však slitování se zlem, které lidé páchají. Zastáváš utištěné a ty, kdo zlem trpí. Prosíme proto, zastav se i nyní těch, kdo se ocitli uprostřed války, bojů a kdo jsou denně vystaveni obavám o svůj život. Uč nás plakat s plačícími a radovat se s radujícími. Pomož nám uklidit chrám našeho srdce, aby byl vyčištěný od hříchu skrze naše pokání. Kéž nikdy nezmeškáme čas tvého navštívení, čas spásy. Kéž je náš sbor místem, kde se učíme modlitbě, chvále a uctívání, kde jsme vyučováni moudrostí slova Božího, a kde pěstujeme lásku, respekt a úctu jeden k druhému. Kéž umíme druhé potěšovat i napomínat a stejně tak umíme potěšení a napomenutí přijímat. Pane, chceme být církví, která se těší na setkání s tebou jako nevěsta na svého ženicha. Kéž se umíme z tebe spontánně radovat a tuto radost s druhými sdílet. Amen.*